

VELKOMMEN TIL SPORENE VED SKOVSGAARD - LANDBRUGSPORET

Landbrugsporet er ét af de 5 spor på Danmarks Naturfonds økologiske gods Skovsgaard på Langeland. Ruten er ca. 2 km. og afmærket med røde trekkanter. Rigtig god tur!

1

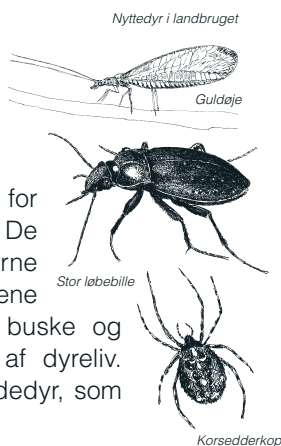
Sporet starter ved Landbrugshaven, hvor nogle af principperne for Skovsgaards økologiske landbrug demonstreres. Se informationstavlen. Prøv ved hjælp af tegningerne bagerst i folderen at bestemme afgrøderne langs landbrugssporet. Køresporene i markerne bruges af traktoren når der harves ukrudt.

2

De 25 vandhuller på Skovsgaards marker har tidligere været brugt som drikkested for markens kreaturer. Vandhullet er forstærket på 3 sider med en lodret stensætning så køerne ikke trådte brinkerne ned. Den fjerde side er svagt skrånende så kreaturerne kunne komme ned for at drikke. I 1990-erne er 20 af vandhullerne blevet restaureret ved hjælp af midler fra Fyns Amt. Skyggende træer og buske er fældet og slam er fjernet så der igen kommer lys, ilt, liv og omsætning i vandhullet. Endvidere er der udlagt en 10 m bred dyrkningsfri zone omkring vandhullet og drænvandet fra markerne er ført uden om vandhullet for at undgå næringsstoffer fra markerne.

3

Sporet fortsætter over jorddiget bevokset med et gammelt levende hegn. Ved overgangen ses en flere hundrede år gammel ask der har været stynet dvs. blevet beskåret for topgrene til brug for gærdsel. De levende hegn giver læ til markerne og begrænser udtørring. Hegnene indeholder ca. 25 forskellige buske og træer og en stor artsrigdom af dyreliv. Mange insektarter lever af skadedyr, som

findes på marker, hvor der ikke sprøjtes. På den måde hjælper hegnene den økologiske produktion.

4

Dette vandhul er ikke blevet oprenset. Bladfaldet fra træerne og træernes skygge betyder, at vandhullet bliver overgødet og mørkt så vandplanter ikke trives. Resultatet er et vandhul med dårlig vandkvalitet, meget lidt ilt og ringe biologisk omsætning.

5

Vandhullet er nyt. Det er gravet til gavn for dyrelivet og lagt netop her, fordi gamle kort viser, at der for mange år siden lå et vådområde her.

6

Maskebjerg og de omkringliggende bakker er nogle af de tusinde »hatbakker«, som Langeland er kendt for. De er dannet ved aflejringer i bunden af søer i istidens gletsjere. Hovedgårdshegnet syd for bakken skilte herregårdsjorden fra fæstegårdenes marker. Fæstebønderne betalte leje for deres gårde ved at udføre arbejde (hoveri) på herregårdsmarken. Syd for hegnet ses en meget dyb drænggrøft. Den afvander ca. 2000 ha. agerjord til Påø Bæk der løber gennem Skovsgaards enge.

7

Det lille vandhul er så lavvandet, at det hurtigt varmes op om

foråret. Det giver gode livsbetingelser for dyr som f.eks. springfrøer, hvis æg udklækkes i det lune vand.

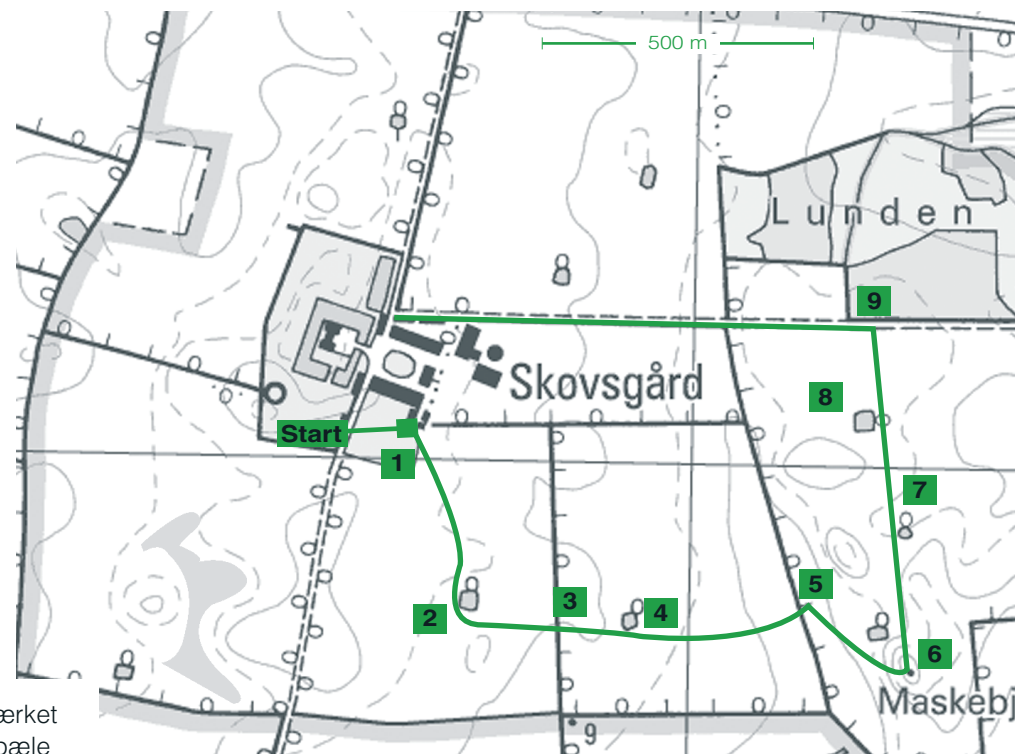
8

Dette vandhul hedder fra gammel tid Vognvaskerdammen. Den skrånende side af dette vandhul er brolagt, så hestevogne og redskaber kunne køres ned i vandhullet til vask når markarbejdet var færdigt. Vandhullet er ét blandt flere vandhuller på Skovsgaard, hvor klokkefrøer udsættes.

9

Det store asketræ er splintret af et lyn. Det skete en meget tør sommer, hvor kun den inderste del af stammen var fugtig nok til at lede lynet. På en brøkdæl af et sekund fordampede flere hundrede liter vand inde i stammen - BANG!

Markvejen fører tilbage til Skovsgaard.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med røde trekkanter på pæle

Hvede

Hvede er verdens vigtigste kornart. Den umodne plante er blågrøn i farven. Akset i toppen har næsten ingen stak, »børster«. Hveden bruges til dyrefoder, mel eller til såkorn. Hvede kan sås om efteråret (vinterhvede) eller om foråret (vårhvede).

Hvidkløver

Kløver er en bælgplante og kan ligesom markært binde kvælstof i sit rodnet. Planten kan sås sammen med græs og høstes som grøntafgrøde til foderbrug. Ellers sås hvidkløver til produktion af kløverfrø.

Græs

Rajgræs kan sås som islæt i vårbyg (dvs. blandet med kornet ved såning). Rajgræsset høstes som frø til plænegræs og halmen snittes og nedpløjes.

Byg

Byg er ligesom hvede en græsart. De unge grønne blade har en lysegrøn farve. Det kornbærende aks har meget lange stakke, »børster«. Byg sås på Skovsgaard om foråret (vårbyg).

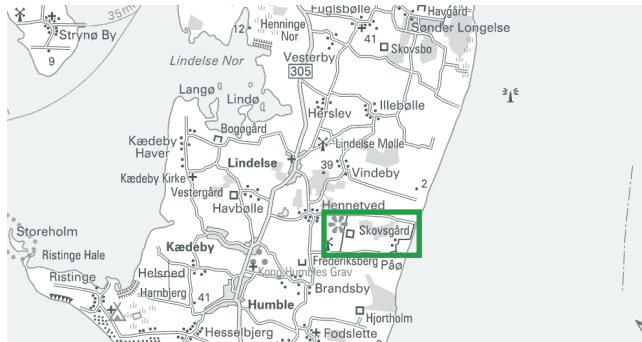
Markærter

Markært er en bælgplante der producerer grønne ærter i frugterne (bælgene). Bladene har tynde klatretråde i spidsen af bladet. Planten skal ikke tilføres gødning fordi den selv binder luftens kvælstof i sit rodsystem. Kvælstoffet kommer også til nytte for den efterfølgende afgrøde.

Spelt

Spelt er en meget gammel hvedesort der dyrkes som vinterhvede på nogle af Skovsgaards marker. Der høstes ikke så mange fold, men spelten dyrkes for sit særlige indhold af næringsstoffer og mineraler. Mange mennesker kan bedre tåle at spise spelt end almindelig hvede.

© Kort & Matrikelstyrelsen (G. 21-01)

Sporene ved Skovsgård - Landbrugssporet ligger ca. 13 km. syd for Rudkøbing. Fra Lindelse køres mod øst til Hennemetved, hvorfra der er skiltning til Skovsgaard. Adresse: Kågårdsvej 12, Hennemetved, 5900 Rudkøbing. GPS-koordinater til startpunkt: 54.84400°, 10.75309°.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke pas-sagen.

SPØRG NATURVEJLEDEREN

Marianne Krag Petersen
Danmarks Naturfredningsforening
Telefon 62 57 26 66
E-mail: mkp@dn.dk

Sporene ved Skovsgaard - Landbrugssporet

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

■ Sø/Hav/Vandløb
■ Mose/sump

○ ○ ○ ○ Levende hegn
==== Vej
==== Jorddige
— Rød rute
..... Sti
..... Markvej

4 Henvisning til forklaring

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet
Tekst: Marianne Krag Petersen · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

